

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยโบราณ มนุษย์มักจะอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทางสังคมและแต่ละกลุ่มมักจะมีชื่อเรียกกลุ่มของตนเอง เพื่อแสดงถึงความเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์ (identity) ของกลุ่ม ตลอดจนการกำหนดสิทธิและหน้าที่แก่บุคคลซึ่งเป็นสมาชิกที่จะได้รับการปกป้องและคุ้มครองซึ่งกันและกันในเบื้องต้นภายในกลุ่ม อย่างไรก็ตามกลุ่มทางสังคมย่อมมีที่มาจากเงื่อนไขที่แตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มทางสังคมโดยเงื่อนไขทางศาสนา ภาษา รูปร่างหรือลักษณะที่แสดงออกทางกายภาพ ตลอดจนประเพณีและวัฒนธรรม ความแตกต่างของเงื่อนไขนี้เองทำให้มนุษย์กลุ่มหนึ่งมองมนุษย์อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมิใช่กลุ่มของตนว่าไม่สมบูรณ์แบบและไม่เท่าเทียมกับกลุ่มของตน กล่าวคือ มองอย่างลดคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เช่น การดูหมิ่นเหยียดหยามประเพณีทางศาสนา การทำลายชื่อเสียงของกลุ่มอื่น การดูถูกทัศนคติหรือความเชื่อทางสังคมของกลุ่มอื่น ตลอดจนการใช้ถ้อยคำอุปมาในทำนองที่ไม่ให้ความเคารพสมาชิกของกลุ่มอื่น อันทำให้สมาชิกของกลุ่มซึ่งตกเป็นเหยื่อถูกมองว่ามีข้อบกพร่องหรือด้อยกว่ากลุ่มผู้กระทำ¹ เป็นต้น จะเห็นได้ว่ากลุ่มทางสังคมแต่ละกลุ่มที่อาศัยอยู่ร่วมในดินแดนเดียวกันนั้น มีน้อยนักที่จะใช้ค่านิยมและมาตรฐานเดียวกันหรือร่วมกัน ดังนั้นเพื่อให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มที่อาศัยอยู่ในดินแดนเดียวกันมีความคล้ายคลึงกันมากที่สุด จึงต้องมีการหาจุดเกาะเกี่ยวร่วมกันที่เรียกว่า “ความผูกพันที่เป็นเอกภาพ” (the universe of obligation) ในการหลอมรวมกลุ่มทางสังคมที่แตกต่างดังกล่าวเข้าไว้ด้วยกันในอันที่จะลดความขัดแย้งด้วยเหตุแห่งความแตกต่างของกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกัน ดังนั้นหากรัฐหรือผู้นำที่มีอำนาจปกครองดินแดนนั้นเป็นผู้มีศีลธรรม ก็ออกนโยบายที่มีลักษณะประนีประนอม เพื่อหาจุดเชื่อมกลุ่มแตกต่างกันเหล่านั้นให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ อย่างไรก็ตามหากรัฐหรือผู้นำดังกล่าวเป็นผู้ที่ชอบใช้ความรุนแรง เช่น การทำสงครามหรือการใช้กำลังต่อกลุ่มที่มีแตกต่างจากตนที่ได้เคลื่อนไหวทางการเมือง เป็นต้น เพื่อให้กลุ่มที่แตกต่างจากตนสิ้นซากไป ย่อมทำการทำลายล้างเผ่าพันธุ์อีกกลุ่มให้หมดไปจากบริเวณที่ตนมีอำนาจ

¹ Adam Jones, Genocide : A Comprehensive Introduction, (New York : Routledge, 2006), p. 4.

ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์มีข้อสังเกตที่คล้ายคลึงกัน คือ การกระทำของรัฐหรือผู้นำกลุ่มหัวรุนแรงซึ่งมีอำนาจปกครองที่เลือกใช้ความรุนแรงนั้น ใช้การทำลายล้างเผ่าพันธุ์เป็นวิธีการหนึ่งในการกำจัดกลุ่มทางสังคมที่แตกต่างจากตนให้หมดไป โดยการกระทำที่เป็นการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ที่ปรากฏนั้นไม่เพียงแต่แสดงออกมาในรูปแบบของการกำจัดกลุ่มศัตรูต่างเผ่าพันธุ์ แต่ยังเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกันบางประการเพื่อสมาชิกในกลุ่มของผู้กระทำการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ด้วย โดยสมาชิกของกลุ่มซึ่งตกเป็นเหยื่อไม่ว่าชาย หญิง หรือเด็กล้วนแต่ถูกกดขี่ข่มเหงและกระทำทารุณกรรมทั้งต่อร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรง เช่น การบังคับให้สมาชิกของกลุ่มซึ่งตกเป็นเหยื่อใช้แรงงานอย่างหนัก การข่มขืนกระทำชำเราผู้หญิงของกลุ่มที่ตกเป็นเหยื่อเพื่อสนองความต้องการทางเพศของอีกกลุ่ม การบังคับให้หญิงมีบุตรกับชายต่างกลุ่ม หรือการพรากหรือย้ายเด็กในสมาชิกของกลุ่มไปอยู่อีกกลุ่มหนึ่ง เป็นต้น ดังนั้นมูลเหตุลึกลงใจในการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ได้แก่ ความกระหายในความมั่งคั่งร่ำรวย อำนาจที่ยิ่งใหญ่และชื่อเสียงเกียรติของของกลุ่มของตนองค์ประกอบที่ได้กล่าวมาข้างต้นต่างประกอบกันเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้เกิดการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ของยุคสมัยใหม่ตอนต้นตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1492 กล่าวคือ การที่ คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส (Christopher Columbus) ค้นพบทวีปอเมริกาเหนือ และชาติตะวันตกได้บุกรุกและฆ่าล้างชนชาติอินเดียนแดง (Caribbean Indians) การเผชิญหน้าระหว่างลัทธิล่าอาณานิคมเพื่อขยายอารยธรรมทวีปยุโรปกับประชากรของชนกลุ่มน้อยของโลก และการทำลายล้างเผ่าพันธุ์มิได้จำกัดโดยพรมแดนทางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม ดังจะเห็นได้จากการทำลายล้างเผ่าพันธุ์เกิดขึ้นในทุกมุมโลกไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์การทำลายล้างเผ่าพันธุ์ในทวีปยุโรป แอฟริกา หรือเอเชีย²

จากคำกล่าวข้างต้นประกอบกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาต่างๆ เกี่ยวกับการทำลายล้างเผ่าพันธุ์แล้ว พบว่าการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ส่วนใหญ่เป็นวิธีการหนึ่งในการแย่งชิงอำนาจและความเป็นใหญ่ระหว่างกลุ่มของมนุษย์โดยรัฐหรือผู้นำของกลุ่มซึ่งมีอำนาจเหนือกว่าเป็นผู้ริเริ่มขึ้น เพื่อสร้างคามยิ่งใหญ่ ความมั่นคง ความปลอดภัยและการดำรงอยู่ของกลุ่มของตนในพื้นที่หรือบริเวณอันเป็นที่ตั้งของกลุ่ม ข้อเท็จจริงประการหนึ่งที่ไม่อาจปฏิเสธได้ คือ ในดินแดนหนึ่งมักจะมีกลุ่มคนหลาย ๆ กลุ่มอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกันหรือใกล้เคียงกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นจึงเป็นที่มาของความกระทบกระทั่งทางด้านผลประโยชน์ เช่น ด้านกำลังพลหรือด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น อันเป็นฐานอำนาจทางการเมืองซึ่งก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มขึ้น ไม่ว่าจะในระหว่างดินแดนหรือภายในดินแดนซึ่งเป็นที่ตั้งของกลุ่มของมนุษย์นั้นๆ และจากการที่

² *Ibid.*, pp. 5-30.

ผู้เขียนได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ พบว่า การก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มนั้นเป็นวิธีการทางจิตวิทยาของผู้นำซึ่งเป็นผู้มีอำนาจปกครองประชาชนในกลุ่มนั้น ๆ พยายามใช้เหตุผลด้านความแตกต่างไม่ว่าทางชนชาติ เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ศาสนา ภาษา หรือเศรษฐกิจ ยุยงหรือปลุกปั่นให้สมาชิกในกลุ่มของตนเกิดความรู้สึกแตกแยกและเกลียดชังกลุ่มตรงข้าม เพื่อให้เกิดแรงจูงใจให้ประชาชนในกลุ่มของตนมีความเกลียดชังและจนถึงขนาดต้องการที่จะกำจัดให้สมาชิกของอีกกลุ่มหนึ่งหมดสิ้นไปจากดินแดนที่ตนอาศัยอยู่หรือดินแดนข้างเคียง ความรู้สึกที่เคียดแค้นหรือเกลียดชังดังกล่าวเป็นข้ออ้างความชอบธรรมของผู้นำซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในกลุ่มก่อการประท้วงหรือการกระทำใด ๆ อันก่อให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจต่อสมาชิกของกลุ่มซึ่งตกเป็นเหยื่ออย่างเลือดเย็น ปาเถื่อนและทารุณโหดร้ายอย่างหาที่เปรียบมิได้

ดังนั้นปัจจัยที่ทำให้เกิดการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ก็คือการแย่งชิงฐานอำนาจทางปกครองระหว่างกลุ่มคนซึ่งมีความแตกต่างกันไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ซึ่งอาศัยอยู่ในดินแดนเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ยุทธวิธีหนึ่งของผู้นำซึ่งเป็นฝ่ายที่มีอำนาจทางกองกำลังเหนือกว่าใช้รวบรวมกลุ่มทางสังคมที่มีความแตกต่างกันให้เป็นกลุ่มเป็นก้อนหรือกำจัดกลุ่มทางสังคมอีกกลุ่มหนึ่ง ก็คือ การทำลายล้างเผ่าพันธุ์ในกลุ่มตรงข้ามในการได้มาซึ่งอำนาจเหนือกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในบริเวณเดียวกัน ไม่ว่าจะเหนือประชาชนหรือเหนือดินแดนนั้น ๆ โดยการสังหารประชาชนต่างกลุ่มจำนวนมาก (mass killing) โดยผู้กระทำการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ส่วนใหญ่มักจะมีผู้นำกลุ่มซึ่งเป็นผู้ริเริ่มยุทธวิธีในการทำลายล้างและต้องเป็นผู้มีอำนาจทางปกครองไม่ว่าโดยนิตินัยหรือพฤตินัยที่เหนือกว่ากลุ่มผู้ถูกระทำหรือกลุ่มซึ่งตกเป็นเหยื่อ ทั้งนี้การดำเนินการทำลายล้างเผ่าพันธุ์อาจออกมาในรูปของนโยบายในกรณีที่มีผู้นำนั้นเป็นผู้นำโดยนิตินัย หรือการออกเป็นคำสั่งของผู้นำที่มีอำนาจโดยพฤตินัยซึ่งส่วนใหญ่มีแนวคิดต่อต้านรัฐบาล วิธีการในการทำลายล้างเผ่าพันธุ์นั้นมีได้มีแต่เฉพาะการ

³ ต่อมานักกฎหมายเรียกว่า “genocide” ซึ่งแปลตามรากศัพท์เดิมได้ว่า “การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์” อย่างไรก็ตามการฆ่าสมาชิกของกลุ่มที่ได้รับความคุ้มครองเป็นเพียงวิธีการหนึ่งของ “genocide” ดังนั้นจึงผู้เขียนจึงขอแปลถ้อยคำดังกล่าวว่า “การทำลายล้างเผ่าพันธุ์” ซึ่งเป็นคำที่น่าจะเหมาะสมกว่าคำว่า “การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์” เนื่องจากความครอบคลุมถึงการกระทำลักษณะอื่นซึ่งมิใช่การกระทำที่เป็นการฆ่าด้วย อีกทั้งยังตรงตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ โปรดดูรายละเอียดใน กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ, คำแปลธรรมนูญโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ, (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ, 2547), น. 3.

ฆ่ากลุ่มที่ตกเป็นเหยื่อเท่านั้น แต่ยังรวมการกระทำในลักษณะที่เป็นการทำลายล้างกลุ่มซึ่งตกเป็นเหยื่อให้หมดสิ้นไปด้วย เช่น การก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายหรือจิตใจอย่างสาหัสต่อสมาชิกของกลุ่ม การจงใจก่อให้เกิดสภาวะที่เกี่ยวกับเงื่อนไขการดำรงชีวิตที่เล็งเห็นว่าจะนำไปสู่การทำลายทางกายภาพของกลุ่มทั้งหมดหรือบางส่วน การกำหนดมาตรการที่เจตนาชัดขวางมิให้มีการให้กำเนิดบุตรภายในกลุ่ม และการบังคับโยกย้ายเด็กของกลุ่มที่ได้รับการคุ้มครองไปยังอีกกลุ่มหนึ่ง

แม้ว่าในอดีตที่ผ่านมาของมนุษยชาติปรากฏเหตุการณ์อันเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการทำลายล้างเผ่าพันธุ์นับครั้งไม่ถ้วน แต่ข้อความคิดในทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำลายล้างเผ่าพันธุ์นั้นยังเป็นเรื่องใหม่และเพิ่งได้รับการพัฒนาเป็นครั้งแรกหลังจากการกระทำอันทารุณโหดร้ายของพรรคนาซีเยอรมันต่อประชาชนเชื้อสายยิวในสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยเงื่อนไขของการกระทำที่เป็นการทำลายล้างเผ่าพันธุ์มีที่มาครั้งแรกจากแนวคิดของ Raphael Lemkin นักกฎหมายชาวโปแลนด์ผู้ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเสนอให้มีการจัดทำอนุสัญญาเกี่ยวกับอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ขึ้นให้เป็นที่ประจักษ์แก่ประชาคมระหว่างประเทศว่าการทำลายล้างเผ่าพันธุ์เป็นการกระทำอันฝ่าฝืนกฎหมายระหว่างประเทศอย่างร้ายแรง ทั้งนี้ตามคำนิยามโดย Lemkin นั้นคือ การกระทำที่ผู้กระทำมีความมุ่งหมายให้เป็นการร่วมกันวางแผนเพื่อที่จะทำลายรากฐานที่สำคัญในการดำรงอยู่ของกลุ่ม (essential foundations of the life of a group) ด้วยวัตถุประสงค์ในการจำกัดกลุ่มนั้นให้หมดสิ้นไป⁴ เนื่องจากการกระทำความผิดฐานทำลายล้างเผ่าพันธุ์เป็นรูปแบบหนึ่งของอาชญากรรมระหว่างประเทศร้ายแรง โดยการสังหารกลุ่มคนจำนวนมากด้วยเหตุผลของความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา สีผิวหรือเหตุผลอื่น ดังนั้นการทำลายล้างเผ่าพันธุ์จึงเป็นการกระทำที่มีความรุนแรงสูงสุด เนื่องจากผู้กระทำนั้นไม่คำนึงถึงคุณค่าของการมีชีวิตของเพื่อนมนุษย์และมุ่งหมายที่จะกำจัดกลุ่มคนกลุ่มที่แตกต่างจากตนออกไปอย่างถอนรากถอนโคน

อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ. 1948 หรืออนุสัญญาทำลายล้างเผ่าพันธุ์ (Convention on the Prevention and Punishment the Crime of Genocide 1948 หรือ the Genocide Convention)⁵ จึงถือกำเนิดขึ้นอันเป็นผลสืบเนื่อง

⁴ Steven R. Ratner and Jason S. Abrams, *Accountability for Human Rights Atrocities in International Law Beyond the Nuremberg Legacy*, 2nd Edition (Oxford: Oxford University Press, 2001), p. 26.

⁵ ซึ่งต่อไปในวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะเรียกอนุสัญญานี้ว่า “อนุสัญญาทำลายล้างเผ่าพันธุ์” หรือ “อนุสัญญาฯ”

จากการสังหารชาวยิวจำนวนกว่าหกล้านคนโดยรัฐบาลทหารนาซีในประเทศเยอรมนีในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 และรัฐบาลดังกล่าวสร้างค่ายกักกันและกระทำทารุณโหดร้ายต่อกลุ่มคนดังกล่าวอย่างไร้ความปรานี สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติจึงได้ลงมติเป็นเอกฉันท์รับรองว่าการทำลายล้างเผ่าพันธุ์เป็นอาชญากรรมภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศและเป็นการกระทำที่สมควรได้รับการประณามจากนานาอารยประเทศและกำหนดให้ปัจเจกชนไม่ว่าสถานะใดต้องรับผิดชอบในอาชญากรรมดังกล่าวที่ตนได้กระทำขึ้นด้วย⁶ ซึ่งถือว่าอนุสัญญานี้วางหลักอย่างชัดเจนในเรื่องความรับผิดชอบของปัจเจกชน ไม่ว่าจะทางทหารหรือพลเรือน ประมุขรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงสามัญชนให้มีความรับผิดชอบและได้รับโทษในทางอาญาระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นการยืนยันความมีอยู่ของหลักกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาของปัจเจกชนภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศอย่างชัดเจนและเป็นการห้ามนำหลักความคุ้มกัน (immunity) ในฐานะที่เป็นผู้นำของรัฐไม่ว่าทางทหารหรือพลเรือนเพื่อมิให้ตนต้องรับผิดชอบทางอาญา

ความสำคัญของอนุสัญญาทำลายล้างเผ่าพันธุ์นอกจากจะมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับกฎหมายระหว่างประเทศสาขาต่างๆอันได้แก่ สิทธิมนุษยชน กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ และกฎหมายอาญาระหว่างประเทศแล้วยังวางหลักการสำคัญเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและกลไกในการลงโทษผู้กระทำความผิดอีกด้วย ได้แก่ การให้ความคุ้มครองกลุ่มบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อ (protection the groups of victims) ของอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ความรับผิดชอบของปัจเจกชนภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ (individual responsibility) และหลักเขตอำนาจสากลหรือหลักความผิดสากล (universal jurisdiction) จนมีการนำหลักการทางกฎหมายและข้อบทบางข้อไปบัญญัติไว้ในธรรมนูญของศาลระหว่างประเทศทางอาญาทั้งที่เป็นศาลเฉพาะกิจและศาลถาวร ย่อมแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์เป็นความผิดร้ายแรงต่อมนุษยชาติซึ่งผู้กระทำสมควรได้รับโทษจากการกระทำผิดของตน โดยที่การห้ามการทำลายล้างเผ่าพันธุ์เกิดจากทางปฏิบัติของรัฐและการยอมรับจากประชาคมระหว่างประเทศจนถือกันว่าการห้ามการทำลายล้างเผ่าพันธุ์เป็นกฎหมายบังคับเด็ดขาด (*jus cogens*) ซึ่งผูกพันรัฐทุกรัฐ (*erga omnes*) แม้มิใช่รัฐภาคีในอนุสัญญานี้

อย่างไรก็ตามตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาอนุสัญญานี้ยังไม่มีผลบังคับเป็นรูปธรรมในการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ดังที่ควรจะเป็น ทั้งๆ ที่อาชญากรรม

⁶ จันทิมา ลิมปานนท์, "ปัญหากฎหมายและแนวทางเยียวยาเกี่ยวกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540), น. 138.

ดังกล่าวมีความร้ายแรง แต่ก็ยังมีเหตุการณ์สังหารประชาชนจำนวนมากมุ่งหมายเพื่อทำลายสมาชิกของอีกกลุ่มหนึ่งไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมดด้วยการกระทำที่ทารุณโหดร้ายยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สาเหตุสำคัญ คือ บทบัญญัติในอนุสัญญาทำลายล้างเผ่าพันธุ์ยังคงมีความบกพร่องและข้อจำกัดอยู่พอสมควรทั้งในสารบัญญัติและวิธีบัญญัติซึ่งมีส่วนสำคัญในการบังคับการให้เป็นไปตามอนุสัญญาดังกล่าว โดยเฉพาะคำนิยามของการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ชัดเจนเพียงพอหรือไม่ รวมทั้งครอบคลุมลักษณะการกระทำที่เกิดขึ้นในปัจจุบันหรือไม่ โทษที่จะลงแก่ปัจเจกชนที่ต้องรับผิดชอบมีเพียงใด กลไกในการบังคับใช้อนุสัญญาทำลายล้างเผ่าพันธุ์ เช่น ศาลที่จะมาดำเนินคดีและวินิจฉัยชี้ขาด องค์การสหประชาชาติยังขาดประสิทธิภาพในการดำเนินการตามอนุสัญญา เป็นต้น รวมถึงการป้องกันและการลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์มิได้มีการบัญญัติไว้ว่ารัฐพึงใช้มาตรการเช่นไร ตลอดจนปัญหาทางการเมืองและเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงเป็นปัญหาอย่างยิ่งในการบังคับการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญาทำลายล้างเผ่าพันธุ์

จากปัจจัยต่างๆ ที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น ประเทศไทยควรดำเนินการและกำหนดพันธกรณีไปในแนวทางใด จึงจะสอดคล้องกับการห้ามการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ซึ่งกลายเป็นจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่มีลักษณะเป็นกฎหมายบังคับเด็ดขาด (*jus cogens*) ไปแล้ว เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยยังมีได้เป็นภาคีในอนุสัญญาทำลายล้างเผ่าพันธุ์แต่อย่างใด เมื่อการทำลายล้างเผ่าพันธุ์เป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศที่ร้ายแรงแล้ว ประเทศไทยสมควรหรือไม่ ที่จะเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาดังกล่าว และหากประเทศไทยเข้าภาคยานุวัติตามอนุสัญญา แล้วจะมีข้อดีและข้อเสียประการใด และต้องดำเนินการอย่างไรบ้างเพื่อให้กฎหมายในของประเทศสอดคล้องกับพันธกรณีตามอนุสัญญา ตลอดจนอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้เมื่อเข้าผูกพันตามอนุสัญญา ซึ่งได้กล่าวต่อไปในรายละเอียดของวิทยานิพนธ์เล่มนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังต่อไปนี้

(1) เพื่อศึกษาให้ทราบและเข้าใจถึงวิวัฒนาการและหลักกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ซึ่งประกอบด้วยเหตุการณ์ทำลายล้างเผ่าพันธุ์ในประเทศต่างๆ มูลเหตุของการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ทฤษฎีและหลักกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการทำลายล้างเผ่าพันธุ์พอสังเขป

(2) เพื่อศึกษาให้ทราบและเข้าใจถึงเนื้อหาของอนุสัญญาทำลายล้างเผ่าพันธุ์ซึ่งประกอบด้วยนิยามการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ประเภทของการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ องค์ประกอบ ความรับผิดชอบของอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ กลุ่มบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาฯ และข้อจำกัดของอนุสัญญาฯ รวมทั้งการวิเคราะห์การป้องกันและการลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ตามอนุสัญญาทำลายล้างเผ่าพันธุ์ พร้อมทั้งวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวด้วย

(3) เพื่อศึกษาให้ทราบและเข้าใจพร้อมทั้งวิเคราะห์การป้องกันและการลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ตามอนุสัญญาทำลายล้างเผ่าพันธุ์อื่น ได้แก่ องค์การสหประชาชาติ และศาลระหว่างประเทศทางอาญา ประกอบกับธรรมนูญก่อตั้งศาลดังกล่าวที่กำหนดถึงสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติอื่นเกี่ยวกับอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ เช่น ศาลอาญาระหว่างประเทศเฉพาะกิจในยูโกสลาเวียและรวันดา (The International Criminal Tribunal for Former Yugoslavia and the International Criminal Tribunal for Rwanda) และศาลอาญาระหว่างประเทศ (The International Criminal Court) รวมถึงการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

(4) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์พันธกรณีของประเทศไทยตามกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศและสนธิสัญญาเกี่ยวกับอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ซึ่งได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ. 1948 ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์ทั้งข้อดีและข้อเสียของการเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาแล้ว ประเทศไทยสมควรเข้าภาคยานุวัติตามอนุสัญญานับนี้หรือไม่ ตลอดจนแนวทางในการแก้ปัญหาความไม่ชัดเจนของพันธกรณีของประเทศไทยตามอนุสัญญาดังกล่าว

(5) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมของกฎหมายภายในของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันเกี่ยวกับอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ว่ามีหรือไม่ อย่างไร และหากไม่มีควรมีแนวทางในการแก้ไขหรือเพิ่มเติมกฎหมายอย่างไร

ข้อสมมุติฐานของการศึกษา

ประเทศไทยควรเข้าเป็นภาคีตามอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ. 1948 หรือไม่ หากเข้าเป็นภาคีแล้วประเทศไทยจะมีพันธกรณีอย่างไรบ้างตามอนุสัญญาดังกล่าวและตามกฎหมายภายในของประเทศไทย ในทาง

ตรงกันข้ามหากมิได้เข้าเป็นภาคีประเทศไทยต้องผูกพันตามบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศ บ่อเกิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์หรือไม่ และอย่างไร

ขอบเขตในการศึกษา

การศึกษานิตยสารฉบับนี้ได้ศึกษาจากตำราและบทความของนักกฎหมายระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับเพื่อวิเคราะห์แนวคิดและวิวัฒนาการเกี่ยวกับการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ และอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ. 1948 รวมถึงพันธกรณีของประเทศไทยต่ออนุสัญญาฯ ด้วย ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายภายในของประเทศไทย เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา และพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน โดยการอธิบายหลักที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ. 1948 ในฐานะกฎหมายสารบัญญัติและธรรมนูญศาลระหว่างประเทศทางอาญาที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น เปรียบเทียบกับหลักที่กำหนดไว้ในกฎหมายไทยและข้อพิจารณาที่เกี่ยวข้องหากเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ. 1948

วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาในวิทยานิตยสารนี้เป็นการศึกษาในลักษณะวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ในเชิงบรรยายและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่รวบรวมทั้งภาษาต่างประเทศและภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์โดยศึกษาตามบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศ (sources of international law) ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ได้แก่ กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ และสนธิสัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบ่อเกิดประเภทสนธิสัญญา ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ. 1948 (Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide, 1948) ซึ่งได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการโดยสมัชชาใหญ่ขององค์การสหประชาชาติ เสนอร่างโดยคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งองค์การสหประชาชาติและมีผลใช้บังคับในปี ค.ศ. 1951 และสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิดฐานทำลายล้างเผ่าพันธุ์ในศาลระหว่างประเทศทางอาญา ได้แก่ ธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศเฉพาะกิจสำหรับอดีต

ประเทศยูโกสลาเวีย ค.ศ. 1993 (Statute of the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia, 1993) ธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศเฉพาะกิจสำหรับประเทศรวันดา (Statute of International Criminal Tribunal for Rwanda, 1994) และธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ ค.ศ. 1998 (The Rome Statute of the International Criminal Court, 1998) ซึ่งศึกษาเฉพาะในส่วนฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ หลักกฎหมายทั่วไปซึ่งเกี่ยวข้องกับกฎหมายอาญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ตลอดจนคำพิพากษาของศาลระหว่างประเทศ เช่น คำพิพากษาศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (The International Court of Justice) และคำพิพากษาของศาลอาญาระหว่างประเทศเฉพาะกิจสำหรับอดีตประเทศยูโกสลาเวียและรวันดาที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทางนิติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ นอกจากนี้ยังรวมถึงเอกสารขององค์การสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ เช่น เอกสารในการประชุมคณะกรรมการหกของการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ (The Sixth Committee of General Assembly) เป็นต้น

การศึกษาวិทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ศึกษาจากตำราและบทความของนักกฎหมายระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับเพื่อวิเคราะห์แนวคิดและวิวัฒนาการเกี่ยวกับการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ และอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและการลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ.1948 ซึ่งเกี่ยวกับนิยาม องค์ประกอบความผิด บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาฯ และผู้กระทำความผิดในอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ตลอดจนการป้องกันและการลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ กับทำที่ของประเทศไทยต่ออนุสัญญาฯ นี้ว่าควรจะเป็นไปในแนวทางใด รวมถึงศึกษาเปรียบเทียบในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายภายในของประเทศไทย เช่น รัฐธรรมนูญ ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา และพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน โดยการอธิบายหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ. 1948 ในฐานะกฎหมายสารบัญญัติและธรรมนูญศาลระหว่างประเทศทางอาญาที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นเปรียบเทียบกับหลักที่กำหนดไว้ในกฎหมายไทยและข้อพิจารณาที่เกี่ยวข้องหากเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ. 1948

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา

(1) เพื่อให้ทราบและเข้าใจวิวัฒนาการที่จะนำไปสู่มูลเหตุจูงใจในการทำลายล้างเผ่าพันธุ์และหลักกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ซึ่งได้รับรองอย่างชัดแจ้งถึงความสำคัญของความร้ายแรงของอาชญากรรมดังกล่าว จนกระทั่งมีการจัดทำอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ. 1948

(2) เพื่อให้เกิดความเข้าใจคำนิยาม องค์ประกอบความผิด กลุ่มบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง บุคคลที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ตามอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ. 1948 ตลอดจนข้อจำกัดของอนุสัญญาดังกล่าว

(3) เพื่อให้ทราบแนวทางการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ตามอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ. 1948 และกลไกอื่นๆที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ เช่น ศาลระหว่างประเทศทางอาญาทั้งศาลที่จัดตั้งเฉพาะกิจและศาลถาวร รวมทั้งศาลภายในของรัฐ

(4) วิเคราะห์ถึงความผูกพันของประเทศไทยภายใต้อาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ตลอดจนข้อดีและข้อเสีย หากประเทศไทยเข้าภาคยานุวัติตามอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ. 1948 ตลอดจนขั้นตอนและกระบวนการตามกฎหมายภายในที่ประเทศไทยต้องกระทำเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาดังกล่าว รวมทั้งการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ตลอดจนวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกฎหมายภายในของไทยทั้งกฎหมายสารบัญญัติและกฎหมายวิธีสบัญญัติเกี่ยวกับอาชญากรรมดังกล่าว และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขความไม่ชัดเจนของพันธกรณีของประเทศไทยต่ออนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ. 1948